

Saimaan ammattikorkeakoulu
Kuvataide Imatra
Kuvataiteen koulutusohjelma
Maalaus

Saara Reinikainen

Tunne kani

Opinnäytetyö 2019

Tiivistelmä

Saara Reinikainen
Tunne kani, 32 sivua
Saimaan ammattikorkeakoulu
Kuvataide Imatra
Kuvataiteen koulutusohjelma
Maalaus
Opinnäytetyö 2019
Ohjaajat: kuvataiteilija Petri Hytönen, lehtori Lotta Pyykkönen, Saimaan
ammattikorkeakoulu

Opinnäytetyössä käsiteltiin eläimen inhimillistämistä. Lähtökohtana käytettiin taiteilijan samaistumista lemmikkikaniaan kohtaan. Taiteilija kuvasti tunteita teosten kanien avulla. Teokset toteutettiin pääasiassa akvarelleilla ja muutamassa teoksessa käytettiin lyijytäytäkynää.

Kirjallisessa osuudessa käsiteltiin tietoisuutta ja empatiakykyä. Näiden näkökulmien avulla pohdittiin eläimen olemista sekä inhimillistämisen helppoutta. Kirjallisessa osuudessa käsiteltiin myös lyhyesti eläintä Suomen taiteessa. Taiteellisessa osuudessa käsiteltiin materiaaleja, työskentelytapoja, taiteilijan samaistumista lemmikkikaniinsa sekä muutamia töitä tarkasteltiin tarkemmin.

Asiasanat: inhimillistäminen, eläin, tietoisuus, empatia, akvarellit

Abstract

Saara Reinikainen

Feeling Rabbit, 32 pages

Saimaan University of Applied Sciences

Faculty of Fine Arts, Imatra

Degree Programme in Fine Arts

Painting

Bachelor's Thesis 2019

Instructors: Mr. Petri Hytönen, Visual Artist and Ms. Lotta Pyykkönen, Lecturer of graphic arts, Saimaa University of Applied Sciences.

The thesis deals with the humanization of the animal. The starting point was the identification of the artist towards a pet rabbit. The artist reflects the feelings of rabbits through her works. The works were mainly made with watercolors, also including usage of a lead-filled pen in few of the pieces.

The thesis considers awareness and capacity for empathy. With these perspectives, the artist wonders about the existence of the animals and the ease of humanization. The written part of the thesis also briefly contemplates the depiction of the animal in Finnish art. The artistic part deals with materials, working methods, the artist's identification towards her pet rabbit, and a few of the pieces were examined in more detail.

Keywords: Humanization, animal, awareness, empathy, watercolors

Sisällys

1	Johdanto	5
2	Ihmisen ja eläimen välisestä suhteesta	5
2.1	Käyttäytymisestä, empatiasta ja tietoisuudesta	6
2.2	Inhimillistämisen väärinymmärrys.....	7
2.3	Eläinten tulkitsemisesta	8
2.4	Lyhyesti eläimestä Suomen taiteessa	9
3	Materiaaleista ja työskentelystä	11
3.1	Akvarellit ja lyijytäytäkynä	12
3.2	Työskentelytavasta	13
4	Kanit ilmaisevat tunteitani.....	15
4.1	Kani nimeltä Pasanen	16
4.2	Uudesta tekniikasta.....	17
4.3	Lyijytäytäkynä isoissa töissä	19
4.4	Teoksista	19
5	Päätelmät	29
6	Lopun alku	30
	Lähteet	31

1 Johdanto

Opinnäytetyössäni pohdin eläimen inhimillistämistä. Teoksissani käsittelen omaa samaistumistani lemmikkikaniani kohtaan. Kuvaan kanin toimia, joihin itse samaistun tai jotka herättävät minussa tunteita. Kuvaamani kanien asennot ja ilmeet ovat kuitenkin kanien arkipäiväistä lajiominaista käyttäytymistä. Teoksissa välittyvät tunteet ovat ihmisen tulkintoja, joita kanit eivät tietenkään ymmärrä. Teoksillani pyrin välittämään katsojille samankaltaisia tunteita kuin minäkin koen, sekä pyrin osoittamaan eläinten inhimillistämisen helppouden.

Opinnäytetyössäni käsittelen tunteitani, mutta käsittelen myös tieteellisiä näkökulmia eläimen olemisesta. Inhimillistäminen ja samaistuminen ovat ihmiselle luonnollista toimintaa, mutta lemmikkejä kohtaan sitä pitäisi välttää. Empatiakyvyllä ihminen pystyy samaistumaan lemmikkiin. Siitä voi kuitenkin seurata väärinkäsityksiä ja oletus lemmikin olevan yhtä älykäs kuin ihminen. Ihminen ei voi ymmärtää eläimen kokemaa tietoisuutta tai tunteita. Voimme kuitenkin yrittää ymmärtää lemmikkiä niiden käyttäytymisen perusteella. Teoriaosuudessa käsittelen näkemyksiä tietoisuudesta ja empatiakyvystä. Pohdin ja pyrin antamaan pohdintaa eläimen olemisesta sekä inhimillistämisen seurauksista. Teoriaosuudessa käsittelen myös lyhyesti eläintä Suomen taiteessa.

Teokset on toteutettu pääasiassa akvarelleilla. Muutamassa teoksessa käytän myös lyijytäytäkynää. Taiteellisessa osuudessa pohdin samaistumistani kaniani kohtaan. Koen suurta empatiaa sitä kohtaan, minkä seurauksena näen siinä omia luonteenpiirteitäni. Taiteellisessa osuudessa kerron materiaaleista, työskentelytavasta sekä käsittelen tarkemmin muutamaa teostani. Kerron niiden lähtökohdista ja avaan tarkemmin niissä kuvaamiani tunteita.

2 Ihmisen ja eläimen välisestä suhteesta

Ihminen on sekä itsekäs että empaattinen laji. Empatialla pystymme samaistumaan eläimeen, mutta saatamme herkästi inhimillistää sitä. Ihminen tulkitsee eläimen kommunikoinnin tai käytöksen herkästi niin, miten ihminen käyttäytyisi. Samaistumisen avulla yritämme ymmärtää eläintä, miettien sen

tunteita ja ajatuksia. Lemmikkiä kohdellaan perheenjäsenenä, jopa lapsena. Lemmikkiin muodostuvan voimakkaan empatiasiteen myötä voi seurata väärinkäsityksiä sen älykkyydestä. Pahimmillaan voi seurata ajatus eläimen ymmärtävän omistajansa tunteita ja tavoitteita. Lemmikeillä on kuitenkin omia lajille ominaisia käyttäytymis- ja kommunikointitapoja.

Kotieläimet ja lemmikkieläimet ovat olleet osana ihmisen kehitystä. Kyky samaistua eläimiin ja halu huolehtia niistä on muokkautunut ihmisellä jo biologiseksi ja fyysiseksi ominaisuudeksi. Vaarattoman eläimen koskettaminen tai jopa pelkkä katseleminen on todettu vähentävän useimpien ihmisten verenpainetta ja stressitasoa. (Telkänranta 2016, 155.)

2.1 Käyttäytymisestä, empatiasta ja tietoisuudesta

Eläimilläkin on tietoisuus, tosin se voi olla erilaista, kuin ihmisellä. Eläin, kuten ihminenkin kokee asioita ympäristöstä, saaden meidät välittämään, mitä meille tapahtuu. Tunneimme kipua, koemme iloa, olemme onnellisia tai surullisia. On jonkinlaista olla koira tai kani, ja ne välttävät kokemasta kipua tai pelkoa. (Aaltola 2015, 300.) Ne pyrkivät kokemaan miellyttäviä kokemuksia, kuten kani, joka yrittää kaivaa koloa peiton päällä.

Käyttäytyminen on reagointia ympäristöön ja sen ärsykkeisiin. Tämä antaa minusta mielikuvan, että eläimilläkin on jonkinlainen tietoisuus. Ne joutuvat tulkitsemaan ärsykeitä ja käyttäytymään sen mukaan. Eläimen yksilöllisyys vaikuttaa myös tulkintaan. Haistaessamme kahvin tuoksun ärsykkeen, käsittelemme sitä tuttuna, vieraana, hyvänä tai pahana hajuna. Kahvin tuoksu voi olla useimmille ihmisille miellyttävä kokemus, mutta koira tai kani voi tuntea sen täysin eri tavoin. Eläimet aistivat ja kokevat ympäristön ja sen ärsykkeet eri tavalla.

Empatia on myötätuntoa ja samaistumista, eli pyritään miettimään, miltä toisesta tuntuu. On mahdotonta päästä toisen pään sisään ja väittää tuntevansa samalla tavoin. Voimme vain kuvitella ja yrittää ymmärtää toisen tuntemuksia omien kokemustemme kautta. Emme voi myöskään ymmärtää, miten eläimet kokevat empatian ja tietoisuuden itsestään tai ympäristöstään. Ihminen voi kuitenkin yrittää ymmärtää eläimiä niiden käyttäytymisen perusteella. Filosofi

Ludwig Wittgenstein (1958) totesi *vaikka leijona osaisi puhua, emme ymmärtäisi sitä*. Tällä hän tarkoitti sitä, että ihmisen ja leijonan näkökulmat poikkeavat vahvasti toisistaan, ettei ihminen voisi ymmärtää leijonaa (Waal de 2016, 17).

Pankseppin (1998) mukaan tietoisuus jaetaan usein neljään osaan, ja osat pätevät ihmisiin kuten eläimiinkin. Tajuisuudella eli tunnetietoisuudella tarkoitetaan, että kohde kokee miellyttäviä tai epämiellyttäviä tuntemuksia, joilla on sille merkitystä. Kognitiivinen tietoisuus on kyky tietojen käsittelyyn. Silloin pystytään käsittelemään kokemuksia ja havaintoja tehden niistä johtopäätöksiä sekä keksimään uusia ratkaisuja ongelmiin. Itsetietoinen kohde ymmärtää olevansa yksilö. Silloin osataan tarkastella itseään ulkopuolisin silmin. Metakognition eli tietoisuus tietoisuudesta kykenevä kohde pystyy jollain tavalla arvioimaan, kuinka oikeassa tai väärässä on. (Telkänranta 2015, 58 - 59.)

Tietoisuus on vaikeasti määriteltävissä. Eläimiltäkin löytyy perustunteet eli viha, pelko, suru ja ilo, jotka viittaisivat jonkinlaiseen tietoisuuteen. Pankseppin (1998) mukaan neljä perustunnetta ovat olleet jo pitkään tiedossa eläimilläkin, mutta hän toteaa, että ilo voidaan jakaa vielä neljään itsenäiseen tunteeseen. Ne ovat mielihyvä ja sen tavoittelu, leikkisyys, seksuaalinen halu ja hoivatunteet. (Telkänranta 2015, 61.) Lisäksi Mendlinin ym. (2010) mainitsee tilanteesta riippuen, että tunteiden voimakkuus voi vaihdella eläimilläkin. Esimerkiksi mielihyvä voi vaihdella lievästä tyytyväisyydestä suureen riemuun. Eläinten kokemat tunteet voivat vaikuttaa hetkellisesti, mutta voivat myös muodostaa pidempiaikaisia mielentiloja. Eläimen kokiessa useasti positiivisia tai negatiivisia tunteita, voivat ne vaikuttaa sen hetkiseen mielialaan ja ennako-odotuksiin. (Telkänranta 2015, 62.)

2.2 Inhimillistämisen väärinymmärrys

Ehdollistumien on yksikertaista oppimista, jossa eläin ymmärtää tietyn asian tapahtuvan tietyssä tilanteessa. Lemmikki voi oppia herkkupussin rapinan äänen tarkoittavan makupalan saamista. Toki se voi olettaa minkä tahansa samankaltainen äänen tarkoittavan makupalaa. Ehdollistuminen voi antaa väärinkäsityksen, että eläin olisi älykkäämpi tai sillä olisi laajempi tietoisuus.

Eläimen aivot eivät aina pysty käsittelemään asioita, jotka voivat olla ihmiselle arkipäiväisiä. Omistaja voi olettaa lemmikkinsä ymmärtävän samoja asioita kuin hänkin (Telkänranta 2015, 74.)

Horowitzin (2009) mukaan koiralla on erinomainen taito lukea ihmisen tunteita ja jopa pieniäkin kehonliikkeitä. Sen seurauksena ihminen saattaa olettaa koiran ymmärtävän ihmisen ajatuksia. Hän antaa esimerkin klassisesta tilanteesta, kun koira tuhoaa jotakin omistajan poissa ollessa. Omistajan tullessa takaisin ja nähdessään rikotun asian, hän alkaa torua koiraa. Koira vastaa tähän alistuvien keinoin, kuten korvat ja ruumis matalaksi suunnattuina. Ihminen tulkitsee tämän häpeäksi ja oletukseksi koiran ymmärtävän tehneensä väärin. Horowitz toteaa, ettei koiralla todellisuudessa ole käsitystä, miksi omistaja käyttäytyy aggressiivisesti sitä kohtaan. Koiran ajattelukyky ja tietoisuustaso eivät pysty tuntemaan häpeää. Häpeän tunteminen vaatii kykyä ajatella omaa tekoa toisen näkökulmasta. Sen sijaan koira tulkitsee omistajansa tunteita. Sen geenit on varustettu niin, että tiettyjä eleitä käytetään tietyissä tilanteissa. Tässä tapauksessa koira ymmärtää omistajan olevan vihainen, se itse kokee pelkoa ja käyttäytyy alistuvasti yrittäen lepyttää omistajaansa. (Telkänranta 2015, 74 - 75.)

Panksepp (1998) antaa esimerkin kissan mielenosoituksesta tai kostosta, jonka ihminen ymmärtää väärin ja inhimillistä kissaa. Omistajan toruessa kissaa, se menee kauemmas kääntyen selin omistajaansa. Tämän ihminen tulkitsee mököttämiseksi tai mielenosoitukseksi. Kissan elekielellä selän kääntäminen on kuitenkin rauhanomainen ele. Se koittaa viestittää omalla käyttäytymisellään vihaiselle omistajalleen, ettei halua tapella. Kostolla tai mielenosoituksella yritetään vaikuttaa toisen yksilön tunteisiin. Tällainen ajattelu on mahdollista vain, jos aivoissa on hyvin suuri otsalohko. Kissalla, kuten muillakaan lemmikeillä, ei ole aivoissaan sellaista rakennetta, joilla voisi kokea tällaisia tunteita. (Telkänranta 2015, 75 - 76.)

2.3 Eläinten tulkitsemisesta

Eläinten empatiakykyä sekä tietoisuutta tutkitaan jatkuvasti enemmän, ja todennäköisesti niitä löytyy odotettua enemmän. On myös tärkeää tutkia, mitä

eläimet eivät pysty hahmottamaan. Ihmisen olemukseen kuuluu mieltä omien sekä toisten tekojen merkitystä että tunteita. Usein ne heijastuvat olettamuksena eläimeen, että sekin ymmärtäisi niitä jollain tavalla. Omistaja saattaa olettaa lemmikkinsä kokevan ympäristön tapahtumat ihmisen tavoin. Esimerkiksi jatkuvasti häkissä oleva eläin voi passivoitua eli tylsistyä, jos siellä ei ole virikkeitä. Tylsistynyt eläin pysyy usein paikoillaan, minkä ihminen saattaa tulkita viihtymisenä. Toisessa olettamuksessa ihminen olettaa lemmikkinsä tietävän, mitä omistaja haluaa ja ei halua sen tekevän. On tärkeää ymmärtää eläinten olevan kokevia, tuntevia olentoja. Vaikkei älykkyys ole ihmisen tasolla, niillä on omat kokemukset ja tunne-elämät. (Telkänranta 2016, 136 - 137.)

Minun mielestäni lemmikin hyvinvoinnissa pitäisi huomioida lajiominainen käyttäytyminen. Eläimille pitäisi antaa mahdollisuus luonnollisiin käyttäytymisiin virikkeiden avulla. Ne voidaan päästää häkistään tutkimaan paikkoja laajemmalla alueella. Niille voidaan antaa mahdollisuus toteuttaa saalistus-, jahtaamis- tai paimennusviettiä. Annetaan eläimen olla eläin, vaikka eläkin ihmisten keskellä.

2.4 Lyhyesti eläimestä Suomen taiteessa

Kuvataiteilija Ulla Remeksen (2009, 179) mukaan eläintä on tutkittu niukasti suomalaisessa kuvataiteessa. Eläimen esiintyminen teoksessa tuntuu olevan lähinnä rekvisiittaa. Kirjoituksessaan Remes esittää eläimen tarkoitusta taiteessa kolmelta kannalta. Taiteilijat kuvaavat eläintä muotokuvan tai tutkielman avulla, eläimelle annetaan jokin ihmisen luonnetta symboloiva merkitys tai eläimestä ja ihmisestä tehdään mytologisia hybridihahmoja. Kim Simonssonin (2004) toteaa, että lemmikkieläimiä on kuvattu varsin vähän. Kotieläimiä esiintyy taiteessa kuitenkin enemmän. Niillä on pitkä historiansa ihmisen työapuna, kuten metsästyksessä ja pellon kynnössä. Simonssonin pohtiikin lemmikin olevan vielä tuore ajatus yhteiskunnan kehityksessä. Lemmikki koetaan enemmän ystävänä tai perheenjäsenenä, kun taas kotieläin työvälineenä. (Remes 2009, 181.)

Suomen taiteessa eläimiä ilmenee rituaalisista kalliomaalauksista uskonnollisen kirkkotaiteen kautta eri taiteen aikakausista nykyaikaiseen. Remes (2009, 185 –

186) kertoo, että tunnetuimpiin 1800-lopun suomalaisiin eläinmaalareihin kuuluu lintumaalarit von Wrightin veljekset, joista tunnetumpi lienee Ferdinand von Wright. Heidän maalaamansa yksityiskohtaisesti maalatut linnut ovat lajitunnistettavissa ja esteettinen arvo on niissä itsessään (Kuva 1). Tieteellisesti tutkituissa linnuissa ilmenee lajiominaista käyttäytymistä luonnollisessa ympäristössä. (Remes 2009, 185 - 186.)

Kuva 1. Ferdinand von Wright, Riekkokko, öljyväri kankaalle, 1893 (Pakarinen)

Remeksen (2009, 187) mukaan nykytaiteessa eläintutkimien lisäksi niiden ruumiiden materiaaleja käytetään myös monipuolisesti. Taideteoksen materiaalina voidaan käyttää eläimen karvaa, höyheniä, jouhia, nahkaa, sarvia tai luita. Kuvanveistäjä Pekka Jylhän teoksissa esiintyy usein täytettyjä jäniksiä (Kuva 2). Jylhä inhimillistää jäniksiä laittamalla niitä rinkiin tai asettamalla kypäliin ihmisen tekemiä tavaroita, kuten selfiekepin. Tiina Vahteran (2018) haastattelussa Jylhä kertoo valkoisten jänisten kuvaavan hänelle tärkeitä asioita, herkkyyttä ja haavoittuvaisuutta. (Vahtera 2018.) Taidemaalarin Marjatta Tapiolan teoksissa näkyy usein minotauroksia (Kuva 3). Harri Mäcklinin (2019) artikkelin mukaan mytologiset ihmishätkähahmot kuvaavat kuolemaa ja elämän raadollisuutta. Ekspressiivisissä maalauksissa yhdistyy ihmisyys sekä eläimellisyys.

Kuva 2. Pekka Jylhä, *And They Took Selfies as They Ate Carrots*, Täytetty jänis, teräs, älypuhelin, selfiekeppi, 89 cm x 40 cm x 55 cm, 2016 (Pekkajylhä)

Kuva 3. Marjatta Tapiola, *Minotauros lähteellä*, öljyväri kankaalle, 140 cm x 100 cm, 2019 (Reinikainen 2019)

Remes (2009, 197 – 198) pohtii esseessä loppupuolella, nähdäänkö eläin ihmisen rinnalla vai tuotantoeläimenä ja miten se ilmenee taiteen kentällä. Hän uskoo lemmikkieläinten tulevan näkymään taiteessa enemmän ihmishuonekalujen muutoksilla. Hän uskoo myös eläinmyyttien kasvavan taiteen kentällä, eri kulttuurien leviämällä ja yhdistymällä. Samoin palaavat muinaiskansanuskokset voima- ja toteumieläimistä. Lopuksi Remes kirjoittaa (2009, 198) *ehkä kissamaisen notkea, kepeä ja joustava ote elämään, koiramainen uskollisuus ja nöyryys tai lemmikkijärsijän avuttomuus löytävät paikkansa ja opettavat ihmiselle jotain omasta olemisestaan osana ihmisten ja eläinten ketjua.*

3 Materiaaleista ja työskentelystä

Opinnäytetyössäni kuvaan tunteitani kaniin avulla. Kaneista välittyvät tunteet ovat kuitenkin ihmisen tulkintoja tunteista. Kuvaan kaniin ilmeitä ja asentoja, joihin koen itse samaistuvani tai jotka heijastavat minun kokemiäni tunteita.

Asennot ja ilmeet ovat kuitenkin kaneille arkipäiväistä käyttäytymistä. Opinnäytetyölläni pyrin välittämään katsojille eläinten inhimillistämisen helppouden. Ihmisen luontaisen empatian takia ihmisellä on taipumus inhimillistää eläimiä. Sen seurauksena pystymme samaistumaan eläimiin. Kanithan eivät ymmärrä toimintojensa saattavan naurattaa, viehättää tai iljettää. Teoksissani käytän lähtökohtana samaistumistani lemmikkikaniani kohtaan.

3.1 Akvarellit ja lyijytäytäkynä

Teen isoja paperiteoksia, jotka ovat pääasiassa tehty akvarelleilla. Paperin koko on suurimmillaan noin 130 cm x 230 cm. Suurten töiden ohella teen pienempiä luonnoksia. Pienimmät luonnokset ovat kooltaan noin 14 cm x 21 cm. Teosten ripustus tapahtuu magneettien ja ruuvien avulla. Ripustuksen tarkoituksena on jättää ilmatilaa teoksen ja seinän väliin.

Työskentelen akvarelleilla, koska pidän niiden monipuolisuudesta. Jälki vaihtelee herkästä, haaleasta ja liikkuvasta jäljestä vahvaan, tummaan ja pysähtyneeseen jälkeen. Tekniikoita voi yhdistää keskenään, tuoden teoksiin erilaisia maalipintoja. Eniten minua akvarelleissa viehättää niiden kontrolloimattomuus. Niitä ei voi täysin hallita, sillä on vaikea ennustaa maalin kulkua veden kanssa. Akvarelleja ei kannattakaan kontrolloida liikaa, sillä työskentely saattaa muuttua herkästi ylityöstämiseksi. Silloin hahmo jäykistyy, paperi nukkaantuu, ja värit sammuvat. Toisin sanoen, mitä vähemmän estää maalin liikkumista, sitä paremman lopputuloksen saa. Epäonnistuneita maalialueita tai roiskeita on hankala korjata, joten työskennellessä pitää olla tietoinen tekemisestään ja seuraavista työvaiheista. Toisaalta virheet saattavat muuttua edukseen työskentelyn aikana. Ne saattavat kadota tai mukautua työhön uusien maalitasojen avulla.

Akvarellit yllättävät aina. Vaikka tietäisinkin, mitä tietyllä tekniikalla saa aikaan, maali ja paperi saattavat tehdä aivan toisenlaista jälkeä. Siinä akvarellien hienous onkin. Koskaan ei voi olla varma, millaista jälkeä syntyy. Olen viime aikoina innostunut käyttämään lyijytäytäkynää. Pyrin käyttämään sitä samanlaisin keinoin kuin akvarelleja. Piirrän suurpiirteisesti hahmon ääriviivat ja muodot tasoittain esiin, tummentaen tai paksuntaen tiettyjä kohtia, kuten

varjoalueita. En myöskään pyyhi pois ylimääräisiä viivoja, luonnosmaisuu­den säilyttämiseksi.

3.2 Työskentelytavasta

Työskentelytapani kuuluu työstää monta teosta samaan aikaan (Kuva 4). Tällä tavalla vältän teosten yli työstämistä. Aloitan työskentelyni tarkastelemalla, mitä työ tarvitsee. Maalaan työtä niin kauan, kunnes totean, että työn pitää antaa kuivua ja siirryn seuraavaan työhön. Päätös syntyy joko omasta toteamuksesta, työhön ei voi enää lisätä maalia, tai paperi on nukkaantunut liikaa. Usein työskentely loppuu turhaantumiseen virhesivellinvetojen tai roiskeiden takia. Turhaantuneisuudella saan työskentelyyni rennomman otteen. Tehdessäni virheitä ajattelen, että työ on epäonnistunut, eikä se voi enää huonommaksi muuttua. Töiden kuivuttua tarkastelen, mitä olen tehnyt, miltä ne näyttävät ja mitä ne vielä tarvitsevat.

Kuva 4. Työskentelyä monen työn kanssa (Reinikainen 2019)

Käytän lemmikkikaniani mallina, mutten tee siitä muotokuvia. Valokuvaan sen asentoja, teen luonnoksia ja maalaan nopeita croquis-maalauksia, joiden pohjalta teen isompia teoksia. Valitsen asennot ja ilmeet, joihin samaistun eniten tai jotka herättävät minussa tunteita. Pääasiassa teen luonnokset lyijytäytেকynällä valokuvan pohjalta (Kuva 5). Käytän sellaista paperia, jossa on

valmiina maalijälkiä. Luonnostelen kanin muodot maalijälkien mukaan, joka luo kanille varjon tai tilan tutua. Kotonani maalaan kanistani nopeita croquis-maalauksia märkää märeille tekniikalla eli kastelen paperin märäksi ja maalaan märällä siveltimellä sekä maalilla (Kuva 6).

Kuva 5. Valokuvan pohjalta tehty luonnos, lyijytäkynä ja akvarelli paperille, 30 cm x 21 cm, 2019 (Reinikainen 2019)

Kuva 6. Croquis maalauksia, akvarelli paperille, koot noin 30 cm x 21 cm, 2019 (Reinikainen 2019)

4 Kanit ilmaisevat tunteitani

Samaistun kaniini, inhimillistän sitä ja koen sen tuntevan samankaltaisia tunteita, kuin minä koen. Kuvaamani kanit heijastavat omia tunteitani tai koen kanin tietyn toimen kuvaavan jotakin tunnetta.

Suuren paperikoon avulla koen pienen kanin olevan mielenkiintoisempi ja yllättävämpi. Epärealistisen suuret kanit näyttävät koomisilta ja jopa uhkaavilta, ja ne mahdollisesti herättävät katsojissakin erilaisia tunteita. Teoskokonaisuuteen pyrin tuomaan sekä pieniä luonnoksia että suuria teoksia (Kuva 7). Yhdessä ne luovat mielenkiintoisen kokonaisuuden. Ne muodostavat vaihtelevuutta katseluetäisyyksiin. Kanien ilmentävät tunteet, asennot, värit ja tyyli vaihtelevat laajasti. Teoksia katsoessa kokonaisuudessaan uskon niiden sekä kanien välittävien tunteiden sekoittuvan keskenään luoden tarinnallisuutta.

Kuva 7. Ensimmäinen ripustus kokeilu (Reinikainen 2019)

4.1 Kani nimeltä Pasanen

Pyrin kohtelemaan lemmikkiäni Pasasta kanina ja annan sen käyttäytyä kanin tavoin. Silti samaistun siihen ja inhimillistän sitä. Huomaahan sen jo sille antamastani sukunimestä. Kuvittelen usein sen hymyilevän minulle tai tuomitsevan minua. Koen kanissa samankaltaista luonnetta ja persoonallisuutta, kuin minussa on. Tunnen siis suurta empatiaa Pasasta kohtaan ja olen nostanut sen ihmisen arvotasolle, vaikka pyrin sitä välttämään.

Yritän ymmärtää kanini käyttäytymistä ja annan sen käyttäytyä kanin tavoin. Miksi siis samaistun siihen niin voimakkaasti? Viehätyn sen uteliaisuudesta, arkuudesta ja hiljaisesta olemuksesta. Isot korvat taas viittaavat kuuntelemiseen, mikä kuuluu minun luonteeseeni. Näen ja koen kanissa omaa persoonallisuuttani. Usein kaneista ennakkoluuloisesti ajatellaan niiden olevan tylsiä häkkieläimiä, joiden kanssa ei voi tehdä mitään. Ne säikähtävät yllättäviä ääniä tai liikkeitä, joten niiden kanssa pitäisi olla hyvin rauhallinen ja varovainen. Lisäksi kuvitellaan, etteivät ne ääntelisi. Äskeiset ennakkoluulot voisivat kuvastaa minuun kohdistuvia ennakkoluuloja. Vietän paljon aikaa itsekseni, luonnettani kuvataan hiljaiseksi ja ujoksi, enkä puhu paljoa. Kanit, kuten Pasanenkin, ovat sosiaalisia eläimiä, jotka vaativat myös omaa rauhaa. Pasanen aristelee aluksi uutta ympäristöä tai ihmisiä. Aikanaan aristelu ja

tarkkailu muuttuvatkin uteliaisuudeksi ja kiinnostukseksi. Samalla tavalla minullakin vie aikani näyttää sosiaalinen ja rohkea puoleni.

Suomen nykytaiteessa eläin kuvataan usein muotokuvan tutkielmana tai sille annetaan symbolinen arvo ilman, että eläimen tietoisuutta pohdittaisiin sen kummemmin. Eläin saattaa myös kuvastaa tunteita. Taiteessa eläimen olemusta käsitellään harvemmin tieteellisestä näkökulmasta. Itse pyrin huomioimaan eläintä tieteellisesti. Taiteessani pohdin eläimen käyttäytymistä sekä tietoisuutta ja pyrin antamaan pohdintaa muillekin. Useimmat lajit kuitenkin elävät ihmisten keskuudessa arkipäiväisesti. Ymmärtämällä eläimen olemusta, uskon ihmisten saavan tasapainoa eläinten, luonnon ja ihmisen välisille suhteille.

Taiteilija Ulla Mari Lindström (2016) yhdistää luonnontieteen ja taiteen, kutsuen sitä luonnontaiteeksi. Hän tekee kasvien ja eläinten osista hybridejä grafiikan painamis- ja sekatekniikkamenetelmillä sekä valokuvaamalla hybridejä. (Lindström 2016). Näillä hän pohtii ilmastonmuutoksen seurauksia luonnossa sekä eläimiä kohtaan. Teoksillaan hän pyrkii kehittämään oman sekä muiden ymmärrystä luonnon monimuotoisuuden merkityksestä. (Galleria Ars Libera 2018.) Lindströmillä on hyvin tieteellinen näkökulma taiteessaan. Minusta hän välittää näkökulmansa selkeästi luonnontieteellisin keinoin sekä välittää katsojille pohdintaa että tunteita.

Kani on harvinaisempi näky taiteen kentällä. Usein se nähdään lastenkirjojen kuvituksissa tai pääsiäisteemassa. Kanit koetaan usein suloisina, mutta koen, ettei teosteni kaniin sulaisuus korostu liikaa. Taiteilija Miina Äkkijyrkän tehdessä lehmätaidetta, minä teen kanitaidetta.

4.2 Uudesta tekniikasta

Työskennellessäni yritin olla korjaamatta maalijälkiä, antaen akvarellien kulkea vapaasti paperilla. Pyrin jättämään virhevedot ja roiskeet näkyviin. Tällä tavalla sain luonnosmaisena ja raikkaana tunnelman. Ongelmanani oli kuitenkin töiden ylityöstäminen. Saatoin työstää kania tai taustaa liikaa, jolloin ne muuttuivat jäykiksi, värit sameiksi tai paperia ei voinut enää työstää kunnolla.

Opinnäytetyön ohjaava taiteilija kertoi märkäpaperitekniikasta. Paperi kastellaan läpimäräksi altaassa ja laitetaan lattiaa vasten (Kuva 8). Paperi käytännössä ui vedessä, jolloin maalia oli helppo liikuttaa, jättämättä paperiin jälkiä. Ohjaava taiteilija mainitsi töitteni kanien olevan jäykkiä, niin sanottuja desing-kaneja, joissa ei näy elävän kanin olemusta. Samoin töiden taustat jäivät turhan tyhjiksi, ettei niissä ollut minkäänlaista tilan tuntua. Hän arveli, että märässä paperissa maalin liikkuvuus voisi auttaa viitteellisen tilan luomisessa ja kanin eloistamisessa.

Kuva 8. Märän paperin työstämistä keppiin sidotulla isolla pensselillä (Inkala 2019)

Tekniikka oli minulle melko uusi, ja tutustuminen vei aikansa. Se oli kuitenkin avain rennompaan työskentelyyn. Sivellinvedot muuttuivat laajemmiksi ja hahmot suurpiirteisemmiksi. Aloin maalata hahmon tai taustan suunnilleen haluamaani muotoon. Paperin uidessa vedessä pystyin pyyhkimään haluamani maalit kokonaan pois ja aloittamaan alusta. Sain hyvää kokemusta, milloin työskentelyä kannattaa jatkaa ja milloin lopettaa. Opin, että akvarelleillä kannattaa aloittaa veden kanssa läträämällä ja maalata tasoittain hahmoa esiin. Lopuksi tehdään yksityiskohtia.

Märkäpaperitekniikan kokemukset ja opit siirtyivät myös muihin akvarellitekniikoihin. Tärkeimpänä koin, että tekniikka kehitti työskentelytapani suurpiirteisemmäksi. Tavallaan sotkiessani työn epämääräisiin maalijälkiin, huijasin itseäni työn olevan pilalla. Sain siis rennomman otteen ilman turhaantumisen tunnetta. Opin myös hyväksymään virheelliset sivellinvedot. Totesin, että vaikka virheitä tulisi kuinka paljon, ne eivät ole lopullisia. Niitä voi hyödyntää, tai seuraava maalikerros saattaa keventää niitä.

4.3 Lyijytäytekynä isoissa töissä

Työskentelyn aikana huomasin luonnosteni viehättävän minua enemmän kuin isommat työt. Päätin kokeilla tehdä isoja töitä luonnosten tavoin, maalaamalla ensin maalijälkiä ja piirtämällä kanin lyijytäytekynällä. Teosteni tilan tuntu oli usein viitteellistä tai se puuttui kokonaan. Hahmon ympärillä oli vain valkoista tyhjää taustaa. Maalipintojen avulla sain luotua monipuolisempaa tilan tuntua. Valitsin lyijytäytekynän piirtämiseen, koska koin sen akvarellien kanssa tasapainoiseksi yhdistelmäksi. Esimerkiksi musta muste olisi ollut liian voimakas kontrastinen valkoisen paperin kanssa. Lisäksi yleisenä luonnostelumateriaalina pidetty lyijykynä toi lisää luonnosmaisuuksia töihini.

Akvarellien kanssa työskentelyni periaate oli jättää virheet näkyviin. Jatkoin samaa periaatetta lyijytäytekynän kanssa. Kanien ääriviivat ja muodot tein useilla päällekkäisillä viivoilla. Virheelliset viivat jätin näkyviin, pitääkseni rennon ja viimeistelemättömän tunnelman. Paikoittain pyyhin turhia viivoja pois, koska koin niiden kiinnittävän liikaa huomiota. Huomasin viivan myös eloisatavan kania, luoden paikoittain liikkeen tuntua. Kanien varjot tein hyvin vapaalla liikkeellä, tavallaan väritin kanin muodot esiin. Lyijytäytekynällä toin jotain uutta isompiin teoksiini. Tavoitteenani oli saada tasapainoinen kokonaisuus akvarellimaalijäljillä ja lyijytäytekynän viivoituksella. Maalijäljet loivat hahmoon varjojen tuntua tai tilan tuntua. Ääriviivoilla ja viivoituksella sain korostettua muotoja ja sain luotua turkin tuntua.

4.4 Teoksista

Ensimmäisessä valmiissa teoksessa kuvasin kanin alakulmasta (Kuva 9). Suuri kani katsoo suoraan katsojaan ylhäältä päin, ikään kuin tuomiten. Itse koen

kanin jopa nauravan minulle halveksien, pitäen itseään pomona. Teoksen idea syntyi, kun katselin alhaalta päin ikkunalaudalla olevaa lemmikkikaniani (Kuva 10). Koin sen katsovan minua alentavaan sävyyn, kun se katseli valtakuntaansa ja sen ainutta alamaistaan. Koen teoksessa välittyvän ahdistava tunnelma, mutta samalla se naurattaa minua. Ihmistä suurempi tuomitseva diktaattori kani tuntuu koomiselta. Teoksen harmaan kuulaat värisävyt luovat aavemaisen ja pelottavan tunnelman. Ihan kuin valtava hirviökani olisi sumun keskellä, tuijottaen suoraan katsojaan.

Kanin näkökenttä on hyvin laaja. Se pystyy näkemään hitusen jopa taaksepäin liikuttamatta päätään. Suoraan eteenpäin se näkee taas kehnommin. Ihmisen katsoessa suoraan edestäpäin toisen henkilön kasvoja, kummankin katseet kohtaavat. Kanin silmistä on hankala päätellä, minne katse keskittyy vai katsooko se ympäristöään laajasti. Kanin kasvoja katsottaessa suoraan edestäpäin, se tuskin keskittyy katsomaan katsojaansa. Kuvasin tähän teokseen kanin sivulta päin, koska silloin se vaikuttaisi katsovan enemmän katsojaansa. Korvien asento viitaisi myös sen kuuntelevan katsojan suuntaan.

Kuva 9. Akvarelli paperille, 130 cm x 108 cm, 2019 (Reinikainen 2019)

Kuva 10. Valokuva ja siitä toteutettu luonnos, akvarelli paperille, 36 cm x 32 cm, 2019 (Reinikainen 2019)

Teoksissani kuvaan kanit arkipäiväisissä toimissaan, eivätkä ne tietenkään ymmärrä niiden toimien välittävän jotain ihmismäisiä piirteitä tai tunteita.

Tulkitsen kanini käyttäytymistä ja tiedän sen kokevan miellyttäviä tai epämiellyttäviä tunteita. Samalla pohdin, voisiko sillä olla laajempi tietoisuus. Kanini kokee tunteita, pyrkii tekemään miellyttäviä kokemuksia, ja se hakeutuu luokseni, kun haluaa huomiota tai ruokaa. Nehän viittaisivat sen ymmärtävän minun olevan vaaraton asia, jolta se saa sosiaalista kontaktia. Toki osaa kanin toimista voidaan selittää ehdollistumisella tai luontaisella käyttäytymisellä. Sen oleminen perustuu sen toimille, mutta koen sen tietoisuuden olevan laajempi, kuin miltä näyttää. Se on vain erilaista kuin ihmisellä, enkä voi ymmärtää, millaista se on.

Teosteni tyyli on esittävää. Kanien mittasuhteet ja muodot ovat kutakuinkin oikein. Värit valikoituvat sen hetkisen tunteeni mukaan tai valitsin värin, jonka koin välittävän tiettyä tunnetta. Osittain värit ovat myös kanien erilaisten turkin värien sävyisiä. Maalatessani erään työn taustaan maalijälkiä, koin sen tarvitsevan oranssin sävyä (Kuva 11). Yleensä oranssi väri koetaan positiiviseksi väriksi, mutta tässä teoksessa koin sen peloksi tai ahdistukseksi. Pelko liittyi huoleeni kaniani kohtaan. Tiesin värin tuovan ristiriitaista tunnelmaa, mutta kuuntelin intuitiotani ja päätin valita kylmän oranssin sävyn. Paperin kuivuttua piirsin lyijytäytelykynällä kolme kania, joiden muodot osittain mukautuvat maalijälkien mukaan.

Kuva 11. Teos tekovaiheessa, sekä lähtökohta valokuva ja luonnos, akvarelli ja lyijytäkynä paperille, luonnos 30 cm x 30 cm, teos 133 cm x 108 cm, 2019 (Reinikainen 2019)

Alkujaan teoksen tunnelman lähtökohtana oli oma pelkoni. Valmiissa teoksessa koen tunnelman olevan apaattinen tai murheellinen. Ihan kuin kaksi kania yrittäisivät lohduttaa kolmatta kania, tai ihan kuin ne hyvästelisivät kuolevaa kania. Apaattisen tunnelman kokeminen kaniiden avulla on kuitenkin inhimillistämistä. Kanin makaava asento kertoo sillä olevan hyvä olo, ja se luottaa täysin ympäristöönsä. Ihmisen silmin asento voi vaikuttaa elottomalta, sillä kani harvoin jää pitkäksi aikaa kyljelleen makaamaan. Eli kaniiden käyttäytyminen ja omat tunteeni ovat täysin ristiriidassa. Teoksissani pyrin välittämään ymmärrystä, että eläimiä pitäisi yrittää tulkita niiden käyttäytymisen mukaan. Teosten tunteiden tulkinta on ihmisen luontaisen empatiakyvyn syytä. Ihmisillä on tapana miettiä omia sekä muiden tunteita että kokemuksia. Tämä tapa heijastuu myös lemmikkeihin, minkä seurauksena syntyy inhimillistämistä. Tunteiden tulkinnassa pitäisi erottaa ovatko tunteet ihmisen vai eläimen.

Kanin makaavia asentoja näkyy monissa teoksissani (Kuva 12). Koen makaavan asennon olevan koominen sekä helposti inhimillistettävä asento. Parissa teoksessani kanit makaavat mahallaan takajalat suorina. Asento korostaa kaniiden takapuolen pyöreyttä. Asennosta tulee mieleeni ihminen makaamassa ulkona auringon alla. Tämän auringonpalvoja-asennon seurauksena syntyy mielikuvia rannasta, missä usein ollaan vähäpukeisina. Vähäpukeisuus liitetään taas usein intiimisyyteen. Koen siis takapuoliaan esittelevät kanit intiimiksi, vaikka se tuntuu äärimmäisen epäsovivalta ja luonnottomalta. Tämän epäsovivan mielikuvan takia päätin tehdä takapuoliaan esitteleviä kaneja (Kuva 13). Kanit kuvitteellisessa rannalla ottamassa aurinkoa on minusta koominen mielikuva.

Kuva 12. Lähtökohta kuvat sekä keskeneräinen teos, akvarelli ja lyijytäytelyynä, 89 cm x 133 cm, 2019 (Reinikainen 2019)

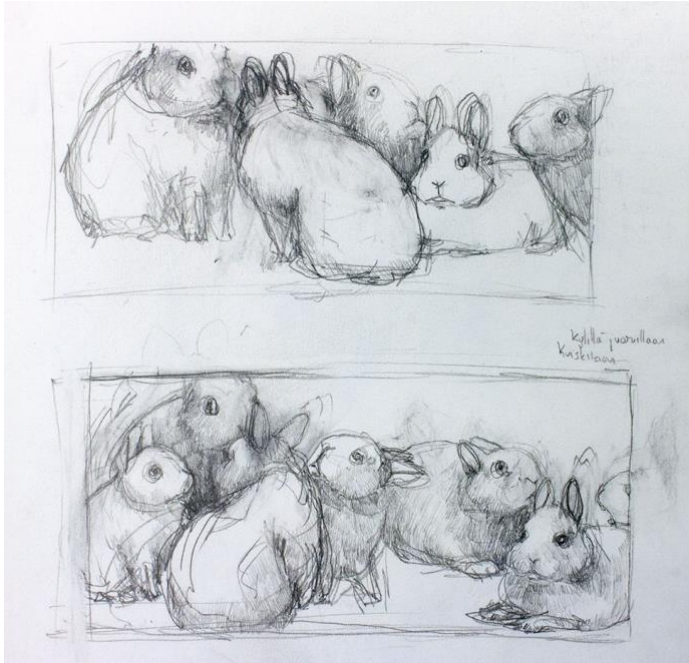

Kuva 13. Valmis teos, akvarelli, 134 cm x 231 cm, 2019 (Reinikainen 2019)

Viimeisimmässä työssäni kuvaan kuutta kania (Kuva 14). Poikkeuksena tässä työssä on, etten käyttänyt kanini mallikuvia apuna luonnosteluvaiheessa. Piirsin luonnostelukirjaani luonnoksen, jonka päätin toteuttaa isommassa koossa (Kuva 15). Huomasin suuressa osassa teoksistani näkyvän vain yhden kanin. Halusin tehdä teoksen, jossa niitä on enemmän, jotta teoskokonaisuus olisi monipuolisempi. Teosta tehdessäni sain ymmärryksen, miten minun kannattaa maalata akvarelleilla. Minun ei kannata aluksi maalata kania, vaan taustaa sen ympäriltä. Tällä tavalla kani muuttuu eloisammaksi, sillä en rajaa kanin muotoja sivellinvedoilla. Rajaan sen taustalla tai tässä tapauksessa usein toisella kanilla. Loppuviimeistelyksi tein muutamalle kanille turkin tuntua. Käytin sitä varten kuivaa kuivalle akvarellitekniikkaa, eli melko kuivaa maalia kuivalle paperille.

Kuva 14. Viimeisin työ sekä yksityiskohta, akvarelli ja lyijytäytetynä paperille, 134 cm x 230 cm, 2019 (Reinikainen 2019)

Kuva 15. Luonnos luonnoskirjasta isompaa työtä varten (Reinikainen 2019)

Opinnäytetyöni teosten tarkoituksena oli kuvata tunteita. Tässä työssä kuitenkin välittyy enemmän tarina kuin tunteet. Luonnosta katsoessani koin kanien juoruilevan tai kuiskivan toistensa korviin. Isossa työssä asettelin kanit samalla tavoin. Muutaman kanin kuonot osoittavat toisten korviin, ihan kuin kuiskien salaisuuksia. Kanit myös ryhmittyvät tavallaan kahteen juoruryhmään, missä toinen puoli kuuntelee toisten puhetta ja jatkaa juorua eteenpäin. Juoruilu on ihmisille luontainen tapa, jossa sosialisoidutaan. Usein juorut leviävät nopeaa tahtia, ja monet ihmiset tykkäävät niitä kuunnella. Juoruillessa usein puhutaan toisen ihmisten epäonnistumisista tai esimerkiksi oudoista tavoista. Sillä tavalla saadaan itselleen parempi olo. Hyvä olo syntyy, kun tietää jonkun muunkin epäonnistuneen. Juoruilulla parannetaan myös omaa itsetuntoa, etten minä ainakaan käyttäytyisi tuolla tavalla. Itse pidän juorujen kuuntelemisesta, mutta harvemmin levittelen niitä eteenpäin tai tuomitsisin toisen elämää tai epänormaalisuuksia. Tykkään vain kuunnella juoruja toisten elämistä kuin tarinoita. Samalla pohdin ihmisten elävän eri tavalla, eikä toisten elämäntyyliä voi tuomita. Ihmisten elämistä vertaillen kaikilta löytyy sekä normaaleja että erikoisia piirteitä. Se vain pitää suhteuttaa muihin ihmisten elämiin.

Koen tämän teoksen olevan tärkein opinnäytetyössäni. Teoksessa käytän useita akvarellitekniikoita sekä niiden yhdistelmiä. Eri tekniikoiden yhdistelmillä osoitan monipuolisuuttani sekä akvarellien käyttötaitoja. Koen teoksen olevan vasta alkua tulevalle taiteelleni. Tässä teoksessa yhdistyy kaikki, mitä olen opinnäytetyön sekä koulun aikana oppinut akvarelleista. Taitojeni kehityksen seurauksena osaan rakentaa tasapainoisen, mielenkiintoisen kokonaisuuden rennolla, luonnosmaisella jäljellä. Ylityöstämistä ei tapahtunut ja teokseen jätin näkemäni virheet, joiden koen nyt kuuluvan siihen.

5 Päätelmät

Teoksia tehdessäni huomasin olevan hyvin vaikeaa kuvata samalla omia tunteitani kaneissa ja välttää inhimillistä kanin olemusta. Koin kuitenkin onnistuvani tässä. Kanien asennot ja ilmeet olivat lajiominaisen käyttäytymisen mukaisia, ja samalla niissä ilmeni tietynlaisia tunteita. Työskentelyn loppuvaiheessa pohdin, ovatko teokseni myös omakuvia. Pääasiassa kuvasin omia tunteitani kanien avulla. Samaistumiseni kaniin ja omien piirteitteni näkeminen kanissa viittaisi myös osan teoksista olevan omakuvia.

Teoksissani koin onnistuvani välittämään tunteita katsojillekin. Saatoin kuitenkin inhimillistä kaneja liikaa. Alkupohdintanani oli, jos ihminen yrittäisi ymmärtää eläimiä niiden käyttäytymisen perusteella, pystyisimme joillain tapaa ymmärtämään niiden tietoisuutta ja tunteita, ainakin hyväksymään niiden omaavan sellaisia kykyjä. Teosteni koomisuus ja kuvaamani tunteet keskittyvät ihmisyyteen, ei eläimen olemiseen. Koen, ettei katsoja jää tarkastelemaan kanin asennon tai toimen merkitystä. Katsoja jää tarkastelemaan enemmän kanien luomaa tunnelmaa. Taustan tai tilan luominen oli minulle vaikeinta. Viehätyn hyvin viitteellisestä tai tyhjästä tilasta, muttei kaikkien teosten kannata olla sellaisia. Taustassa voisi olla enemmän tapahtumia, jotta saisin monipuolisempia teoksia.

Akvarellit ovat haastava materiaali, jonka kanssa oppii aina jotain uutta. Kädenjälkeni kehittyi rennommaksi ja suurpiirteisemmäksi, minkä koen tärkeimmäksi onnistumiseksi. Aloin kuunnella intuitiotani ja opin olemaan kontrolloimatta akvarelleja. Opin tuntemaan, milloin työskentely kannattaa

lopettaa ja tarvittaessa jatkaa. Opin siis tavallaan näkemään ohi virheitteini ja näkemään teoksen kokonaisuudessaan.

6 Lopun alku

Empatian seurauksena voi ilmetä inhimillistämistä, joka voi johtaa eläimen älykkyyden ylikorostamiseen ja väärinkäsityksiin. Toisaalta aliarvioimalla eläimen älykkyyttä kunnioitus niitä kohtaan hiipuu. Tulevaisuudessa pyrin luomaan tasapainoa näihin oletuksiin teosteni välityksellä. Empatialla ihminen voi nostaa eläimen samalle arvotasolle ihmisen kanssa. Pohtimalla ihmisen ja eläimen välistä suhdetta, uskon tuovani jotain uutta taiteen kentälle. Taiteellani yritän saada aikaan uusia näkemyksiä eläinten tietoisuudesta. Vaikka ihminen ei voi ymmärtää, mitä eläin ajattelee tai miten se kokee ympäristön, voimme yrittää ymmärtää sitä tarkkailemalla eläimen käyttäytymistä.

Kani tulee myös näkymään teoksissani tavalla tai toisella. Olen kiintynyt voimakkaasti kanin olemukseen, ettei se koskaan katoa. Pohdin, että kanitaiteeni otetaan vakavammin vanhenemisen mukaan. Koen, että kani koettaisiin liian söpönä sekä lapsenomaisena, jos olisin teini-ikäinen. Näin 26-vuotiaana koen, että ne otetaan vakavammin. Tulevaisuudessa taiteessani on tarkoituksenani huomioida tieteellinen näkemys eläimen olemisesta. Toisaalta, jos ottaisin vain tieteellisen näkemyksen eläimen olemisesta, näyttäisikö se enemmänkin tutkielmalta kuin taiteelta. Kuvaisin eläimen vain eläimenä, enkä ilmaisi millään tavalla tunteita.

Ennakkoluuloisesti ajatellaan akvarelleilla maalaamisen tapahtuvan melko pienessä mittakaavassa. Isoilla teoksillani uskon tuovani mielenkiintoa akvarellitaidekentälle. Akvarellit ovat monipuolinen materiaali, jonka kaikkia tekniikoita en vielä hallitse. Tulevaisuudessa aion kokeilla eri tekniikoita keskenään, soveltaen ne omaan kädenjälkeeni. Tyylini muuttuvuudessa ja kehityksessä voi tapahtua mitä tahansa, aivan kuten akvarellien kanssa maalatessa.

Lähteet

Aaltola, E. 2015. Teoksessa Aaltola, E & Keto, S. (toim.) 2015. Eläimet yhteiskunnassa. Helsinki: Into Kustannus Oy. 300.

Galleria Ars Libera 2018. U-Mari Lindström: Evoluutioutopioita, Luonnontaideellinen kokoelma 2. Arslibera.com. <http://arslibera.com/galleria/2018/09/30/4-10-14-10-2018-ulla-mari-lindstrom-evoluutioutopioita/>. Luettu 4.4.2019

Horowitz, A. 2009. Disambiguating the "guilty look": Salient prompts to a familiar dog behaviour. Behavioural Processes 81: 447-452. Teoksessa Telkänranta, H. (toim.) 2015. Millaista on olla eläin? Helsinki: Suomen Kirjallisuuden Seura. 74-75.

Inkala, S. 2019. Kuvataideopiskelija. Saimaan ammattikorkeakoulu. Imatra. Valokuva. 2019.

Lindström, U.M. 2016. Ulla-Mari Lindström, Luonnontaideellinen kokoelma 2016. Ullamari.com. <http://www.ullamari.com/portfolio/natural-art-collection-luonnontaideellinen-kokoelma/>. Luettu 4.4.2019.

Mäcklin, H. 2019. Kuolema ja elämän raadollisuus näkyvät väkivaltaisemmin kuin koskaan Marjatta Tapiolan uusissa töissä. <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006015149.html>. Luettu 11.3.2019.

Mendl, M., Burman, O. H. P. & Paul, E.S. 2010. An integrative and functional framework for the study of animal emotion and mood. Proceedings of the Royal Society B – Biological Sciences 277: 2895-2904. Teoksessa Telkänranta, H. (toim.) 2015. Millaista on olla eläin? Helsinki: Suomen Kirjallisuuden Seura. 62.

Pakarinen, H. Ateneum.fi. Ferdinand von Wright, Riekköjä, öljyväri, 1893. <https://ateneum.fi/nayttelyt/veljekset-von-wright/#>. Luettu 15.3.2019

Panksepp, J. 1998. Affective Neuroscience. The Foundations of Human and Animal Emotions. New York, USA: Oxford University Press. 35.41.46. 47. 188. Teoksessa Telkänranta, H. (toim.) 2015. Millaista on olla eläin? Helsinki: Suomen Kirjallisuuden Seura. 58-59.61.75-76.

Pekkajylha. And They Took Selfies as They Ate Carrots, Täytetty jänis, teräs, älypuhelin, selfiekeppi, 89 cm x 40 cm x 55 cm. 2016. <https://pekkajylha.fi/work/and-they-took-selfies-as-they-ate-carrots/>. Luettu 15.3.2019

Reinikainen, S. 2019. Kuvataideopiskelija Saimaan ammattikorkeakoulu. Imatra. Valokuvat 3.-7., 9.-15. 2019.

Remes, U. 2009. Aihe, symboli vai myytti? Eläin suomalaisessa kuvataiteessa. Teoksessa Kainulainen, P & Sepänmaa, Y. (toim.) 2009. Ihmisten eläinkirja- Muuttuva eläinkulttuuri. Helsinki: Palmenia. 179. 185-187. 197-198.

Simonsson, K. 2004. Vuoden nuori taiteilija 2004: Kim Simonsson. Tampereen taidemuseo 283.-30.5.2004. Teoksessa Pennanen, T. (toim.) 2004. Tampereen taidemuseon julkaisuja 115. Helsinki: Karisto. 28.

Remes, U. 2009. Aihe, symboli vai myytti? Eläin suomalaisessa kuvataiteessa. Teoksessa Kainulainen, P & Sepänmaa, Y. (toim.) 2009. Ihmisten eläinkirja- Muuttuva eläinkulttuuri. Helsinki: Palmenia. 181.

Telkänranta, H. 2015. Millaista on olla eläin? Helsinki: Suomen Kirjallisuuden Seura.

Telkänranta, H. 2016. Eläin ja ihminen- mikä meitä yhdistää? Helsinki: Suomen Kirjallisuuden Seura.

Vahtera, T. 2018. Kuvanveistäjä Pekka Jylhä: "Yksikään eläin ei kuole töideni takia". <https://dekolehti.fi/design-trendit/ihmiset-ilmiot/kuvanveistaja-pekka-jylha-yksikaan-elain-ei-kuole-toideni-takia/>. Luettu 11.3.2019.

Wittgenstein, L. 1958. Alkup. Philosophische Untersuchungen 1953. 225. Waal de F. 2016. Are we Smart Enough to Know How Smart Animals Are? 2018. Olemmeko riittävän älykkäät tunnistamaan, kuinka älykkäitä eläimet ovat? Helsinki: Terra Cogita Oy.